

Секція мовознавства

УДК 804.0:84.

*Ю.І. Кузнецова, к.ф.н., доцент
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка
Дворник Ю.В., студентка групи 501 ГФ
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

Відтворення власних імен при перекладі франкомовних текстів

Власні імена будь-якої мови складають окрему групу ономастичних реалій (антропонімів, топонімів і т.ін.)— носіїв певної соціо-культурної інформації, що надає тексту, який перекладається, дуже помітного національного забарвлення.

Існує кілька шляхів відтворення французьких власних імен. Вибір способу часто залежить від історичних факторів і від екстралінгвістичних традицій, які перекладачеві слід ураховувати. В такому випадку проблема, яку доводиться вирішувати, зводиться до фонетичних та графічних розбіжностей мови оригіналу та мови перекладу, що ускладнює відтворення власних імен.

Не можна ігнорувати роль традиції при адаптації власних імен у процесі перекладу. Перекладачі 18-19 сторіччя віддавали перевагу транслітерації власних імен (Hugo— Гюго), хоча варіанти перекладу часто були абсолютно несумісні з початковою звуковою формою. Проте традиція закріпила їх, як єдині можливі до нашого часу.

Зараз головним засобом відтворення іноземних власних імен виступає практична транскрипція, завдяки якій створюється фонетична копія початкового ономастичного елемента [2]. Транскрипції в процесі перекладу піддають антропоніми (Charles— Шарль), топоніми (Nantes— Нант), назви газет, журналів (Paris —Match— Парі-Матч), різних установ і т. ін.

Однак, існує ряд антропонімів, а саме імен історичних особистостей, які зазвичай, стають об'єктом перекладу (Charlemagne— Карл Великий). Перекладу піддають також деякі значеннєві елементи, що входять до складу топонімів (Haute Garonne— Верхня Гаронна).

Прагматична адаптація тексту може вимагати введення додаткових елементів до транскрибованих власних— компенсації для уточнення значення об'єкта, невідомого читачеві (Crédit Lyonnais— французький банк «Креді Ліоне»). Компенсацію часто застосовують як при відтворенні

назв засобів масової інформації, установ, так і назв департаментів (en Loire atlantique– в департаменті Атлантична Луара).

Окремою проблемою є відтворення оцінних власних імен, які завжди є носіями семантичної та емоційної інформації, в основному іронічної або сатиричної, яку не можна передати за допомогою транскрипції або транслітерації. В подібних випадках перекладач вдається до створення в мові перекладу:

- конверсійних смислових антропонімів. Власні імена, які входять до цієї групи, не мають жодних ономастичних формантів. Це звичайні слова, перетворені на власні імена

- змодельованих смислових антропонімів [1]. Національний характер передається за допомогою імітації французької вимови.

Література

1. Виноградов В.С. *Лексические вопросы перевода художественной прозы* / В.С. Виноградов // – М.: Изд-во МГУ, 1978. – 178 с.
2. Коваль Я.Г., Чередниченко О.І. *Теорія і практика перекладу. Французька мова* / Я.Г. Коваль, О.І. Чередниченко //– Київ: Либідь, 1995– 320 с.